

ZARES – nova politika

Župančičeva 8
SI-1000 Ljubljana
t: 01/24 28 750
f: 01/24 28 753
info@zares.si
www.zares.si

zares

Ljubljana, 6. oktober 2011

Zares digitalna doba

Digitalne tehnologije in njihova uporaba so gonilo sodobnega družbenega in gospodarskega razvoja. Omogočajo nove oblike družbenega povezovanja, odpirajo možnosti komunikacije, obenem pa prinašajo tudi tveganja in nevarnosti, s katerimi se moramo soočiti in nanje ustrezno odgovoriti, ne pa novih tehnologij enostavno odklanjati ali jih podvreči tradicionalnim oblikam nadzora. Prav gotovo digitalne tehnologije omogočajo nove oblike demokracije in sprožajo procese demokratizacije (arabska pomlad), hkrati pa so lahko tudi vir nadzora in manipulacij.

Vsaka tehnologija, ki se je pojavila, je v tistem obdobju vnesla nemir. Kaj bo s starimi poklici? So vlaganja smiselna? Kdo pa bo to sploh uporabljal? Tako se je dogajalo z vsem novimi tehnologijami v svojem pionirskem času, od parnih batnih strojev do avtomobilov in elektrike. Skoraj neopazno, kot doslej še skoraj nobena, je informacijsko komunikacijska tehnologija prežela naša življenja. Zasebno, poslovno, civilizacijsko.

Zakaj uspeh piratskih gibanj?

Gibanja pravilno naslavljajo potrebo po novih pristopih do pojma intelektualne lastnine. Ustvarjanje danes poteka s sodelovanjem in izmenjavo, ne pa s skrivanjem ter nesorazmernim zadrževanjem pravic. Ideje, ki nastajajo danes, niso le plod znanja posameznika ali korporacij, temveč nastajajo v zapletenem ekosistemu globalnih idej. Takšno delovanje *digitalnih državljanov* prispeva k preseganju danes vseprisotnih ideoloških delitev.

Zakonodaja zamuja ali pa ponuja stare odgovore

Urejanje zadev s kazensko zakonodajo preko obsega danes že opredeljenih kaznivih dejanj v kibernetnem prostoru vodi v slepo ulico, vnaša preganjavico med ljudi ter zavira razvoj in ustvarjanje. V tej luči predlog nove kazenske zakonodaje v Sloveniji nesorazmerno posega v digitalni prostor posameznika. Takšen pristop preseneča, saj je na primer EU pravkar zadržala pristop k restriktivnemu globalnemu sporazumu ACTA.

Razpetost v svetu digitalnih pravic

Tehnologije porajajo nove načine uporabe, uporabniške prakse poganjajo razvoj novih tehnologij. Upiranje temu predstavlja razvojno cirklo, zato je v evropskih dimenzijah nujno naslavljeni razpetost med zahtevo po prostem dostopu do vsebin in podatkov (Digitalna agenda, Europeana) ter med okostenelim načinom ščitenja intelektualne lastnine, seveda v prid prvega. Uporabiti mobilno napravo za kopanje jarkov in zabijanje žebeljev je možno, ni pa smiselno. Zato smo proti uporabi zakonodajnih instrumentov iz nekih drugih tehnoloških revolucij v današnjem času.

V polju digitalnih pravic se zavzemamo ZA:

1. razumno zaščito intelektualne lastnine z vzpostavitvijo *fair* plačilnih modelov, kar pomeni zaščito pravic avtorjev digitalnih vsebin vendar po dostopnih cenah za uporabnike;
2. prizadevanje za uveljavitev novih modelov uporabe digitalnih pravic, saj so se načini uporabe avtorskih pod vplivom sodobnih tehnologij zelo spremenili;
3. preprečevanje vsakega kazenskega pregona s poseganjem v zasebni informacijski in/ali fizični prostor, kadar posameznik ne krši obstoječe zakonodaje na tem področju;
4. spodbujanje odprtih načinov razvojnega in kulturnega delovanja, kar vključuje intenzivno uporabo informacij javnega značaja ter raziskovalnih podatkov brez nadomestil;
5. profiliranje Slovenije kot inovativne regije v Digitalni agendi Evropske unije in s tem dodatno povečanje njene razpoznavnosti na teh področjih.